

Konferensrapport Norecopa 2017 – Harmonization of the Care and Use of Wild and Domestic Mammals and Birds, 26-27 oktober 2017, Gardermoen flygplats, Oslo

Norges 3R-center, Norecopa, har jobbat med olika 3R-frågor sedan det grundades för 10 år sedan. Följande ämnen togs upp på konferensen som förutom vilda djur även inkluderade ren:

- EU-lagstiftning och nationell lagstiftning och hur de tillämpas på forskning på frilevande djur
- Etik, hälsa och välfärd
- Nya tekniker, metoder och tillvägagångssätt
- Planering av viltforskning i fält

Innehåll

Inledningsvis fick vi höra hur Storbritannien implementerat EU's direktiv 2010/63 och det gjordes en genomgång av de sektioner i direktivet som hade med viltforskning att göra. Därefter följde tre presentationer som problematiserade forskning vs. förvaltning. Presentationerna hölls av representanter från två olika norska myndigheter och ett norskt universitet. En hel del av diskussionen kretsade kring de 15 vargar som märkts med GPS-halsband utan tillstånd från Mattillsynet (motsvarande jordbruksverket i frågan). Märkningen hade skett i förvaltningssyfte, men nu hade datan börjats använda i forskning och därmed var de att betrakta som försöksdjur och borde haft tillstånd. Flera fall med svårare gränsdragning mellan förvaltning och forskning lyftes, till exempel GPS-halsband på mårhundar för att hitta och avliva deras flock.

Flera föreläsare pratade om vilthälsa och att förekomst av viltsjukdomar bör övervakas, inte minst för att många av människans sjukdomar först uppträder hos djur.

En presentation handlade om etik och det resonerades kring hur vårt etiska förpliktigande skiljer mellan olika typer av djur, till exempel möss på laboratorier, sällskapsdjur och vilda djur i försök.

Under andra dagen så fick vi höra om PREPARE- riktlinjerna som Norecopa tagit fram för att förbättra försöksplanering. Därefter följde en presentation om GPS-sändare och hur de påverkar djuren som bär dem. Fokus var på fåglar även om däggdjur nämndes. Genom enkla fysiska beräkningar visades hur vikten på sändaren påverkar mindre fåglar mer än större fåglar även om viktförhållandet mellan fågel och sändare procentuellt är detsamma. Även artens beteende, och placeringen av GPD:sen på kroppen spelar stor roll för hur djuren påverkas. Flera deltagare ansåg att utformningen av gps:erna

och deras halsband sällan var anpassade för vilda djur. En studie som visade på hur zebror med tyngre gps hade högre dödlighet än de med något lättare GPS nämndes under dagen.

Tyvär utgick en presentation om DNA och hur man kan använda det i inventering. Den ersattes av en presentation om hur vid ett tillfälle ett gps-halsband på en vildren hade ackumerat snö och is. Isklumpens vikt när renen avlivades uppskattades till 18 kg och hade naturligtvis lett till stort lidande för djuret.

Lodjur är svåra att inventera och vi fick höra om hur de i Norge (och delar av Sverige) har börjat använda kameror på utvalda stigar för att göra beståndsuppskattning av lodjur. En hel del utmaningar kvarstod, men det verkade i stort lovande. Därefter följde en presentation om olika immobiliseringstekniker och utmaningar med att jobba med vilda djur i fält togs upp. Vikten av veterinärkompetens togs upp och även trögheten att sprida nya, bättre metoder.

Deltagare:

Drygt 30 personer deltog på konferensen. Från Sveriges 3R-center deltog Per E Ljung och från nationella kommittén Katarina Cvek. Två ytterligare svenskar (SLU, Grimsö respektive SCAW) deltog också. Tre deltagare kom från Storbritannien och en från Nederländerna. Såväl myndigheter, djurskyddsorganisationer och forskarvärlden var representerad.

Tankar

När vi jobbar med 3R-frågor kring vilt bör vi ofta ha internationellt perspektiv eftersom vi delar många populationer och arter, samt att det inte finns så många forskare per art. Kanske nordiskt perspektiv är att föredra?

Hur kan vi jobba för att främja utbyte av befintliga data-set?

Länkar: <https://norecopa.no/meetings/field-research-2017>

norecopa

Per E Ljung

Sveriges 3R-center/Enheten för försöksdjur och sällskapsdjur